

ACC. N:R M. 16415:1-3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Dalsland* Upptecknare: *Anders Larsson, Högåsäter*
Härad: *Valbo* Berättare: " "
Socken: *Rännelanda* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1964* Född år *1890* i *Rännelanda*

Kor och oxar som dragare, ok och oktillverkning. s. 1-3. LMF 125

Skriv endast på denna sida.

Frägelista LMF 125 Åker och oxar som dragdjur, ok.

I denna trakten användes inga andra dragdjur än hästar och några andra dragdjur ha inte använts här allt sedan senaste sekelskiftet. Även på 1800-talet och så långt tillbaka man vet har man huvudsakligen använt hästar till dragdjur i denna trakt. Det var endast i enstaka fall och bara för någon kort tid som någon enda jordbrukare på 1800-talet körde med ko eller ox, och det var då alltid någon småbonden som hade så litet åker, att han inte kunde ha häst.

Denna trakten var kanske egenartad på det sättet att man endast körde med hästar. För omkring 100 år sedan kom det en präst till detta pastorat som tidigare hade vistats i Värmland, och han förvånade sig över att ingen körde med oxar, och han berättade att i Värmland

14/10-64

körde man med ox i några år när man börjat jordbruket tills man blev i såpas god ställning att man hade råd att skaffa sig häst.

I slutet på 1890 talet fanns en gammal häst som hade en ox i några år. Min far lejde då denna oxen en dag till plöjning. Den drog med ett enkelt ok. Man hade inte betsel på den, utan den kördes med grova snören som var fästade i hornen. Den var alltså mycket villig i arbetet. Den var också stark, men den gick mycket sakta. Far satte den vid ridan om sin häst i plojen och plöjningen gick bra. Hästen lärde sig lätt den sakta gången.

En annan småbrukare från orten som hade två kor körde också något med dessa vid den samma tiden. Dessa gick han dock inte så bra hämjda och han upphörde emellertid att köra med dem efter en tid.

De som hade oxar körde vanligen med ox,
men någon kunde också ha brytrå som förs hästar.
Man körde med sin ox både tungt och lätt
arbete. Slagenheten med oxkörning var att de
gick sakta i arbetet.

Under de senare åren har man också
mycket slutat att köra med häst. Det är
nu trakten som huvudsakligen svarar för
dragkraften vid jordbruket. De flesta jord-
brukarna i denna trakt har inte hästar nu.